

خۆسوتاندنی ژنان له کوردستان، هوی کام فەرهنهنگه؟!

ئالا فرج

alafaraj@hotmail.com

پوڤنی یه ههوالی سوتاندنی ژنیك یان چهند ژنیك به پڕیژی سوتانی جوراوجور نه بیستین، بهلام هوی خۆ سوتاندنی ژنان چی یه له کوردستان؟ بو ژنان په ناده به نه ئه مجوره له خوکوژی؟! یان پڕیگاکانی چاره سهری ئه م دیارده دزیونه چی یه؟ ئه مانه ئه و پرسیاران هه که پڕیویسته کومه لگای ئه مپرو وهلامی پیداته وه، من لیره دا بهش به حالی خۆم ههول ددهم وهلام بهم دیارده یه بدهمه وه، بهلام سهرتا پڕیویسته بزانی، که هوی ئه م دیارده یه چی یه؟!

دیارده ی خۆسوتاندن، هۆکه ی؟

خۆسوتاندنی ژنان وهك جوړیك له جوړه كانی خوکوژی، دیارده یه کی کونه وه له میژوه ژنان وه ههندی جار پیاوان په نایان بو بردوه، بو "رزگارکردنی خویان!" له دوزه خیک که له ژیانی سهر زهوی واقعی خویاندا به سهری دهبه ن. دهست بردن بو خوکوژی یان بو خۆسوتاندن، له لایه ن پیداهه کهرانی یه وه، بهر ئه نجامی قول بونه وه و توندبونه وه یکی زور گه وه و فراوانی ناخویشی و چهوسانه وه بو مافی یه کانی ژنانه له کومه لگا چینایه تی یه کاندایه درپڑایی میژوو، له ئه نجامی دهست نه که وتی وهلامیکی ئینسانی یه بو کوپ و داواکاری و خواسته کانی ئه و ژنانه ی که په نا دهبه نه بهر ئه م دیارده یه ی خوکوژی یه، له هه مانکاتدا بوخوی وهلامیکی جهرگ بری دژی ئینسانی یه بهرابهر به هه لومه رجیکی سیاسی و فەرهنهنگیک که له کومه لگادا زاله.

ئهمرو له کوردستاندا که ئه م دیارده یه به شیوه یه کی بهر فراوان دیارو بهرچاوه و، راپورتی خهسته خانه کان و نویسی روژنامه کان، وقسه ی ئه و کهسانه ی که خویان سوتاندوه و شانسیان هیناوه که به ریژه یه کی کهم سوتاون، هه موو ئه مانه، واقعی تیك نیشان ددهن، ئه ویش ئه وه یه، که کومه لگایه وه دسه لاتیک وه فەرهنهنگیک، که پڕیگا ددهات ئینسان والی بکات ناچار بیته خوی بسوتینیت، چهنده نامویه له گه ل ویست و خواست و ئاره زوه کانی ئینساندا به تایبته ژیانی هاوچه رخی ئه مروی کومه لگای به شهری که له هه موو مهیدانه کانی زانست و تهکنولوجیا و فکرو و روشنبیری یه وه ههنگاوی گه لیگ مه زنی ناوه، به ئاستیک که ئینسان له ئاستی دنیا دا ده توانیت ژیانیک بژیت که شایسته ی ئینسانی ئه مرو بیته، ژیانیک که ئازادو سهر به ست بیته، ژیانیک که دور بیته له چهوساندنه وه هه لئاوردنی چینایه تی و جنسی و عهرقی و نه ته وه یی و... له راستی دا گه شه ی بهر هه مه یانی ماددی کومهل هینده گه وه و زوره که پڕیویست بوو ئیستا ئینسان له سهرتاسهری جیهاندا ناوه روکی ئینسانی خوی وهرگرتایه ته وه و ژیانیکی شایسته ی به سهر بر دایه.

بهلام کومه لگایه که تا ئیستا سهرمایه و سهرمایه داری زاله به سهری دا، هه موو جوړه رهفتارو کرده و فەرهنهنگیکی دژی ئینسانی تیدا ممکن ده بیته. بهلام ئه مه تا ئیره باسه که ی ئیمه روژن ناکاته وه، ئه گه به وهنده ئیکتفا بکه ین ئه وایمان ئه پرسن، ئه ی بو له ئه و روپادا که له ویش سهرمایه و سهرمایه داری دسه لاتداره ئه م مه سه له یه بهرچا و ناکه ویت؟! یان ئه گه ر بشبیتت حاله تیکی هه جگار شاهه؟! لیره دا پڕیویسته به شیوه یه کی راسته و خۆ باسه که مان په یوه ند بکه ینه وه به هه لومه رجیک که له کوردستاندا زاله و ماوه ی ۱۲ ساله فەر زکراوه به سهر خه لکی کوردستاندا، هه لومه رجیک که له ویدا هه یه هه لومه رجیکی پشیو نا جیگرو نا ئارام، هه لومه رجیک که بهر ئه نجامی سیاسه تیکی مله ورانه و کونه په رستانه ی ئه مه ریکایه، هه ل و مه رجیک که هه یزه ناوخوی یه کانی بزوتنه وه ی کوردایه تی، تیایدا ته نها وهك پاسه وانیک وان بو وه ستانه وه له بهر انبه ر توپه یی و نا په زایه تی خه لک و و پپیش گرتن به بزوتنه وه ی کومونستی و چه پ و رادیکال و سکولاریزم، له هه لو مه رجیکی وادا که ده ولت نی یه، ئیتر حکومت کردن وه ده ستور و یاسا مانای خویان له ده ست ددهن، هه موو یاساو ده ستوریک ده بیته به یاسی چه ک و جهنگه ل، له پینا و مانه وه ی مه ئموره تی " پاساوانی" دا به تایبته هه یزه دسه لاتداره کان بو خویان دانه ناوه که ده وله تیان هه بیته، که حکومتیان هه بیته که ده ستوریان هه بیته

كوردایه‌تی و ئیسلام راسته‌خۆ دژی ئینسانن، وه پیویسته تۆر هه‌لبدرین. فرهه‌نگیک وا له ئینسان بکات که ناچار بیٔ ژیان خۆی کۆتایی پی بهینیت، شایانی مانه‌وه نی‌یه.

ریگا چاره‌ی کۆتایی، بنیات نانی کۆمه‌لگایه‌کی سۆشیالستی‌یه، به‌لام تا نه‌وکات به‌رده‌وام بونه له خه‌باتیک که تا ئیستا هیناومانه، به‌شێوه‌یه‌کی روشنتر، به‌شێوه‌یه‌ک که راسته‌خۆ ژنانی سته‌م دیده بزائن، که رزگاری هیجگاری ئه‌وانیش وه کړیکاران به‌ستراوه‌ته‌وه به دامه‌زراندنی کۆمه‌لگایه‌کی سۆشیالستی‌یه‌وه، ئه‌مپرو سهره‌رای کۆپو که‌مپینه‌کانمان سه‌ره‌رای بلاوکراوه‌کانمان جاریکی تر پیویستمان به‌وه‌هیه، سه‌نته‌رمان هه‌بیت بو پاریزگاری کردن له ژنان بو پیش‌گرتن به کوشتن و خۆ سوتاندنیان، پیویسته تیمه‌کانمان بگه‌ریت له گه‌ره‌ک و شوینه‌گشتی‌یه‌کاندا، ژنان و پیاوان هوشیار کاته‌وه به زهره‌ری ئه‌م دیارده‌یه بو کۆمه‌لگا، هوشیار یان بکاته‌وه به‌مافه ئینسانی‌یه‌کانیان و چونیته‌تی به‌دیهنانی. ۶/۲۵